

TIỂU LUẬN TỐT NGHIỆP
CHƯƠNG TRÌNH BỒI DƯỠNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC NGẠCH
CHUYÊN VIÊN KHÓA III NĂM 2016

Tên Tiểu luận
Xử lý tình huống về mất cân đối thu, chi ngân sách nhà
nước thị trấn Yên Thế

PHẦN: MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài.

Trong thời kỳ đổi mới nền kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa, hoạt động tài chính rất rộng, thể hiện trên nhiều lĩnh vực và liên quan đến nhiều đối tượng, ở nhiều góc độ; trong đó cân đối thu, chi ngân sách nhà nước luôn là một trong những mối quan tâm hàng đầu của Đảng, Nhà nước và các cấp chính quyền.

Cân đối ngân sách nhà nước về hình thức là cân đối giữa thu và chi ngân sách nhà nước. Cân đối ngân sách nhằm mục đích đảm bảo tài chính cho các cấp chính quyền trung ương và địa phương đủ nguồn lực tài chính để thực hiện các nhiệm vụ theo quy định.

Cân đối ngân sách nhà nước phản ánh nguồn lực tài chính mà Nhà nước có thể chi phối trực tiếp. Cân đối ngân sách nhà nước phải thực hiện ngay khi lập dự toán ngân sách nhà nước và trong quá trình chấp hành ngân sách. Về nguyên tắc, các khoản chi chỉ được phép thực hiện khi đã có đủ nguồn thu bù đắp. Nhưng trên thực tế, tình trạng mất cân đối vẫn diễn ra.

Vận dụng những kiến thức đã tiếp thu trong quá trình học tập tại Lớp bồi dưỡng ngạch chuyên viên khóa III năm 2016, tôi chọn tình huống ***"Xử lý tình huống về mất cân đối thu chi ngân sách nhà nước thị trấn Yên Thế"*** để thực hiện tiểu luận tốt nghiệp cuối khóa vì tình huống này phù hợp với chức năng, nhiệm vụ tôi đang công tác.

2. Mục đích, nhiệm vụ của đề tài.

Qua phân tích tình huống cụ thể, mục tiêu của đề tài là nêu lên được phân nào nguyên nhân, hậu quả và phương hướng giải quyết tình trạng mất cân đối trong thu chi ngân sách nhà nước.

3. Bố cục của đề tài.

Bố cục của tiểu luận bao gồm ba phần: Phần mở đầu, nội dung và kết luận trong đó phần nội dung gồm giới thiệu mô tả tình huống, mục tiêu xử lý tình huống, phân tích nguyên nhân và hậu quả, đề xuất các phương án giải quyết tình huống, lập kế hoạch tổ chức thực hiện phương án đã lựa chọn và kiến nghị.

PHẦN NỘI DUNG

I. Mô tả tình huống.

1. Hoàn cảnh ra đời của tình huống.

Căn cứ Quyết định số: 3488/QĐ - UBND, ngày 24 tháng 12 năm 2014 của Ủy ban nhân dân huyện Lục Yên về việc giao dự toán thu, chi ngân sách địa phương năm 2015; Ngày 04/01/2015, HĐND thị trấn Yên Thế đã quyết nghị tại Nghị quyết số 02/2015/NQ-HĐND về dự toán ngân sách và phân bổ dự toán ngân sách thị trấn Yên Thế năm 2015; căn cứ trên UBND Thị trấn Yên Thế ban hành Quyết định số 04/QĐ- UBND ngày 06/01/2015 về việc giao dự toán thu, chi ngân sách năm 2015 trên địa bàn thị trấn Yên Thế là:

Tổng thu Ngân sách Nhà nước (NSNN) trên địa bàn là 6.764 triệu đồng
Thu ngân sách thị trấn là 3.185,1 triệu đồng.

Trong đó:

- + Các khoản thu cân đối được hưởng sau điều tiết là: 1.999,6 triệu đồng
- + Thu bổ sung ngân sách: 1.176,5 triệu đồng

Tổng chi ngân sách thị trấn là 3.185,1 triệu đồng.

Trong đó:

- + Chi đầu tư: 120 triệu đồng.
- + Chi thường xuyên: 3.026,1 triệu đồng.
- + Chi dự phòng ngân sách: 39 triệu đồng.

2. Nội dung tình huống.

Thực hiện nhiệm vụ được giao; ngay từ đầu năm 2015, bám sát chỉ đạo của UBND huyện Lục Yên; Đảng bộ, chính quyền và nhân dân thị trấn đã nỗ lực với quyết tâm cao thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp phát triển kinh tế - xã hội, triển

khai có hiệu quả dự toán ngân sách năm 2015.

Tuy nhiên, bên cạnh những thuận lợi, kết quả phát triển và tăng trưởng kinh tế - xã hội đã đạt được; Năm 2015 kinh tế thế giới một số khu vực có dấu hiệu phục hồi tăng trưởng song còn diễn biến khó lường, giá lương thực, thực phẩm... biến động phức tạp; tình hình kinh tế trong nước vẫn gặp nhiều khó khăn, thị trường thu hẹp, sức mua giảm mạnh. Ngoài ra đầu năm 2015 rét đậm, rét hại kéo dài tác động bất lợi đến sản xuất nông nghiệp và đời sống nông dân; đã ảnh hưởng lớn tới việc triển khai các chỉ tiêu phát triển kinh tế - xã hội của cả nước nói chung và của Thị trấn nói riêng

Đến hết tháng 9 năm 2015 hoạt động thu, chi ngân sách thị trấn gặp nhiều khó khăn; tốc độ tăng trưởng kinh tế trên địa bàn đạt thấp, tình trạng sản xuất – kinh doanh, tiêu thụ sản phẩm gặp nhiều khó khăn, nhiều đơn vị kinh doanh giải thể, phá sản; đã gây nhiều bất lợi cho công tác thu ngân sách. Đánh giá tổng quát hoạt động thu, chi Ngân sách nhà nước 9 tháng đầu năm 2015 và dự kiến cả năm của thị trấn như sau:

*** Về thu NSNN:**

Tổng thu NSNN trên địa bàn tính đến tháng 9 năm 2015 là 4.946,1 triệu đồng, đạt 73,1% dự toán; với tốc độ thu như vậy, cả năm ước thu chỉ khoảng 6.594,9 triệu đồng, đạt 97,5% dự toán. Thu cân đối ngân sách thị trấn hưởng sau điều tiết ước cả năm đạt 3.105,4 triệu đồng, giảm 79,6 triệu đồng so với dự toán HĐND thị trấn giao.

*** Về thực hiện dự toán chi NSNN:**

Chi ngân sách 9 tháng là 2.229,6 triệu đồng, đạt 70%; khả năng thực hiện nhiệm vụ chi cả năm ước 3.185,1 triệu đồng, đạt 100% dự toán HĐND thị trấn giao.

Như vậy theo dự kiến thu, chi ngân sách trên thì thu ngân sách Thị trấn năm 2015 không đảm bảo được nhiệm vụ chi trong năm, nguồn thiếu hụt 79,6 triệu đồng.

3. Hậu quả của tình huống.

Ảnh hưởng rất lớn tới kết quả thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội trong năm 2015 của thị trấn Yên Thế.

II. Cơ sở lý luận, pháp lý.

1. Cơ sở lý luận.

Hệ thống các quan điểm của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước trong quá trình quản lý và điều hành ngân sách nhà nước.

Ngân sách nhà nước là toàn bộ các khoản thu, chi của Nhà nước trong dự toán đã được cơ quan nhà nước có thẩm quyền quyết định và được thực hiện trong một năm để đảm bảo thực hiện các chức năng và nhiệm vụ của nhà nước. Ngân sách nhà nước bao gồm ngân sách trung ương và ngân sách địa phương. Ngân sách trung ương là ngân sách của các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ và các cơ quan khác ở trung ương. Ngân sách địa phương bao gồm ngân sách của đơn vị hành chính các cấp có Hội đồng Nhân dân và Ủy ban Nhân dân. Ngân sách nhà nước có vai trò rất quan trọng trong toàn bộ hoạt động kinh tế, xã hội, an ninh, quốc phòng và đối ngoại của đất nước. Cần hiểu rằng, vai trò của ngân sách nhà nước luôn gắn liền với vai trò của nhà nước theo từng giai đoạn nhất định. Đối với nền kinh tế thị trường, ngân sách nhà nước đảm nhận vai trò quản lý vĩ mô đối với toàn bộ nền kinh tế, xã hội. Ngân sách nhà nước là công cụ điều chỉnh vĩ mô nền kinh tế xã hội, định hướng phát triển sản xuất, điều tiết thị trường, bình ổn giá cả, điều chỉnh đời sống xã hội.

Cân đối ngân sách nhà nước là vấn đề rất quan trọng và cần thiết để Nhà nước thực hiện tốt chức năng và nhiệm vụ của mình. Nhưng để ngân sách nhà nước được giữ ở mức cân đối và ổn định thì không đơn giản, vì nó phụ thuộc vào nhiều yếu tố như: tình hình kinh tế, chính trị xã hội của mỗi quốc gia. Hiện nay, vấn đề lạm phát tăng nhanh, khủng hoảng kinh tế, thiên tai,đã ảnh hưởng rất nhiều đến hoạt động thu, chi ngân sách nhà nước. Sự không ổn định trong hoạt

động thu, chi ngân sách nhà nước đã dẫn đến tình trạng mất cân đối ngân sách nhà nước.

2. Cơ sở pháp lý.

Luật Ngân sách Nhà nước 01/2002/QH11 ngày 16 tháng 12 năm 2002

Nghị định số 60/2003/NĐ-CP ngày 06 tháng 6 năm 2003 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Luật Ngân sách nhà nước.

Nghị định số 73/2003/NĐ - CP ngày 23 tháng 6 năm 2003 của Chính phủ ban hành Quy chế xem xét, quyết định dự toán và phân bổ ngân sách địa phương, phê chuẩn quyết toán ngân sách địa phương.

Thông tư số 60/2003/TT - BTC ngày 23 tháng 6 năm 2003 của Bộ tài chính. Thông tư quy định về quản lý Ngân sách xã và các hoạt động tài chính khác của xã, Phường, Thị trấn;

Quyết định số 34/2010/QĐ – UBND ngày 10 tháng 12 năm 2010 của UBND tỉnh Yên Bái về việc ban hành quy định về phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi và tỷ lệ phần trăm phân chia các khoản thu giữa các cấp ngân sách địa phương năm 2011, năm đầu của thời kỳ ổn định ngân sách địa phương, giai đoạn 2010 – 2015.

Quyết định số 35/2010/QĐ – UBND ngày 10 tháng 12 năm 2010 của UBND tỉnh Yên Bái về việc ban hành định mức phân bổ dự toán chi thường xuyên ngân sách địa phương năm 2011, năm đầu của thời kỳ ổn định ngân sách địa phương, giai đoạn 2010 – 2015.

III. Phân tích và xử lý tình huống.

1. Xác định mục đích, yêu cầu xử lý tình huống.

Đảm bảo cân đối thu, chi ngân sách, khai thác hết nguồn thu trên địa bàn; Chủ động trong việc tổ chức, khai thác tốt nguồn thu, tăng tỷ lệ thu cân đối, giảm bổ sung từ ngân sách cấp trên trong cơ cấu thu ngân sách thị trấn; Quản lý nguồn chi có hiệu quả, đảm bảo thực hiện chi đúng, chi đủ, chi đúng định mức, đúng chế độ quy định; Tránh tư tưởng ỷ lại vào NSNN cấp trên, góp phần đưa quản lý thu,

chi NSNN sớm đi vào ổn định. Đảm bảo thực hiện các chủ trương, chính sách hiện hành về quản lý tài chính – ngân sách.

Yêu cầu: Xử lý trong tình huống mất cân đối trong thu, chi ngân sách phải thực hiện đúng các quy định của pháp luật; việc cắt giảm chi tiêu đối với các khoản chi đầu tư, chi thường xuyên phải xem xét kỹ lưỡng không làm ảnh hưởng tới nhiệm vụ chính trị của địa phương cũng như ảnh hưởng tới thu nhập của cán bộ, công chức.

2. Phân tích tình huống.

**** Phân tích diễn biến sự việc.***

- Về công tác giao dự toán đầu năm của UBND huyện Lục Yên:

+ Dự toán thu NSNN trên địa bàn được xây dựng trên cơ sở đánh giá đầy đủ kết quả thực hiện năm 2014 và dựa trên cơ sở các phân tích, dự báo tăng trưởng kinh tế, chuyển đổi cơ cấu kinh tế làm gia tăng năng lực sản xuất năm 2015 đối với từng khu vực kinh tế, từng ngành, từng lĩnh vực thu, các cơ sở kinh tế trọng điểm của địa phương và đã tổng hợp toàn bộ các nguồn thu phát sinh trên địa bàn; dự toán thu NSNN đã dựa trên yêu cầu phấn đấu và khả năng thực hiện năm 2015, đồng thời đã dự kiến tính đúng, tính đủ theo chính sách, chế độ các khoản thu NSNN của doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân phát sinh trong năm.

+ Dự toán chi NSNN năm 2015 được xây dựng trên cơ sở đảm bảo kinh phí thực hiện các Chủ trương, Nghị quyết Đảng bộ thị trấn Yên Thế về phát triển kinh tế xã hội; theo phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi giữa các cấp ngân sách và định mức phân bổ dự toán chi ngân sách giai đoạn 2011-2015, đồng thời đảm bảo nguồn thực hiện các chính sách chế độ hiện hành.

- Tình hình thực hiện thu, chi ngân sách.

+ Ngay từ những tháng đầu năm UBND thị trấn Yên Thế đã triển khai phân công nhiệm vụ cho Công chức Kế toán ngân sách xây dựng kế hoạch thu ngân sách và tập trung thực hiện có hiệu quả đối với một số khoản thu như thuế Môn bài, thuế GTGT, thuế thu nhập cá nhân. Tăng cường quản lý thu ngân sách

đảm bảo nguồn lực thực hiện tiết kiệm, có hiệu quả các nhiệm vụ đã được giao; tuy nhiên, do tình hình kinh tế năm 2015 sản xuất kinh doanh gặp khó khăn, giá cả thị trường, lạm phát tăng cao ảnh hưởng lớn đến đời sống nhân dân.

+ Công tác quản lý thu ngân sách còn một số tồn tại chủ như: Việc xử lý nợ đọng thuế còn nhiều bất cập, chưa có giải pháp tích cực trong phối hợp quản lý giữa cơ quan thuế và chính quyền nhất là nợ thu tiền cấp quyền sử dụng đất (số nợ không có khả năng thu đến ngày 30/9 là 250 triệu đồng). Tình trạng buôn lậu, trốn thuế trong khu vực ngoài quốc doanh chưa được kiểm soát chặt chẽ; việc chống thất thu, trốn thuế, nợ đọng thuế... còn yếu, công tác nuôi dưỡng nguồn thu ổn định chưa được triển khai hiệu quả, dẫn đến hụt thu so với dự toán được giao. Ước thực hiện trong năm 2015 thu ngân sách thị trấn đạt t 3.105,4 triệu đồng, giảm 79,6 triệu đồng so với dự toán, đây cũng là những nguyên nhân chính dẫn đến tình trạng mất cân đối trong việc thực hiện nhiệm vụ thu, chi.

+ Trong thực hiện dự toán chi NSNN, đã có những biện pháp tiết kiệm chi, cắt giảm những khoản chi chưa thật cần thiết như chi hội nghị, tiếp khách, đi công tác ,... nhưng trên thực tế việc làm trên vẫn chưa đem lại nhiều hiệu quả.

- Công tác quản lý, điều hành.

+ Nếu UBND thị trấn không có những giải pháp tích cực và tối ưu nhất thì sẽ có nguy cơ không đạt kế hoạch thu, ảnh hưởng trực tiếp đến dự toán thu, chi ngân sách thị trấn, gây mất cân đối thu, chi ngân sách và sẽ có ảnh hưởng trực tiếp tới phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương.

+ Phân cấp quản lý kinh tế và phân cấp quản lý ngân sách nhằm tạo thể chủ động và khuyến khích tính năng động của chính quyền địa phương các cấp, trong quá trình lập, chấp hành điều hành quản lý thu, chi ngân sách, UBND các cấp cùng các ngành phải chủ động thực hiện các giải pháp quản lý điều hành NSNN theo quy định của pháp luật nhằm tạo nguồn thu, kiểm soát chặt chẽ các khoản chi đảm bảo chi đúng, chi đủ, chi có hiệu quả, xử lý tốt các khoản nợ

động thuế, các khoản chi không đúng mục đích, không đúng chế độ quy định.

+Trước tình hình dự báo mất cân đối trong việc thực hiện thu, chi ngân sách như vậy; đòi hỏi chính quyền, các ban ngành có liên quan tích cực phối hợp, bàn bạc, để tìm ra giải pháp tốt nhằm bù đắp những thiếu hụt trên, đảm bảo thực hiện thắng lợi các chỉ tiêu kinh tế - xã hội theo Nghị quyết HĐND thị trấn giao. Việc trông chờ, ỷ lại vào khả năng bổ sung từ ngân sách cấp trên là không đúng với chủ trương chính sách của Đảng và Nhà nước trong công tác quản lý và điều hành NSNN.

**** Phân tích nguyên nhân.***

- Nguyên nhân khách quan.

Năm 2015 điều kiện kinh tế thế giới có nhiều khó khăn; giá lương thực, thực phẩm tăng cao, ảnh hưởng của thảm họa thiên nhiên động đất, sóng thần, lũ lụt; khủng hoảng nợ công, lạm phát cao tại hầu hết các quốc gia; tăng trưởng kinh tế thế giới chậm lại,... tác động tiêu cực vào nền kinh tế trong nước.

Kinh tế tăng trưởng 9 tháng thấp hơn chỉ tiêu kế hoạch và tốc độ tăng trưởng kinh tế của các năm 2013, 2014. Hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp gặp nhiều khó khăn, sức mua của thị trường giảm, hàng tồn kho lớn; nhất là các doanh nghiệp nhỏ và vừa, các doanh nghiệp hoạt động trong ngành công nghiệp chế biến, chế tạo; sản lượng tiêu thụ của một số ngành hàng giảm mạnh;... dẫn đến một bộ phận doanh nghiệp, nhất là các doanh nghiệp có năng lực tài chính yếu và sản phẩm kém khả năng cạnh tranh, kinh doanh bị thua lỗ, phải hoạt động cầm chừng hoặc giải thể, phá sản...

Một số mặt hàng có đóng góp số thu lớn cho ngân sách như hàng điện tử, ô tô, xe máy,... có sức tiêu thụ chậm do sức mua của thị trường suy giảm.

Thị trường bất động sản đóng băng kéo dài, việc triển khai đấu giá đất gặp nhiều khó khăn, thu ngân sách từ tiền sử dụng đất giảm mạnh. Số thu tiền sử dụng đất 9 tháng đầu năm chủ yếu là số thu phát sinh của năm 2014 đến hạn

nộp.

- Nguyên nhân chủ quan.

Trong quá trình quản lý, điều hành dự toán thu ngân sách việc phối hợp tổ chức thu giữa cơ quan thuế và Chính quyền địa phương nhiều lúc chưa thật nhịp nhàng. Việc tập trung chủ động phối hợp, triển khai, đánh giá và dự báo tình hình thu, chi ngân sách nhà nước trên địa bàn của Chính quyền có lúc chưa được chính xác. Chưa có giải pháp tối ưu nhất để quản lý thu, khai thác tốt mọi nguồn thu trên địa bàn, chống thất thu, trốn thuế, nợ đọng thuế, xử lý nghiêm túc, đúng quy định đối với tình trạng trốn thuế. Đây là một trong những nguyên nhân chủ yếu dẫn đến hiện tượng hụt thu thuế trong năm 2015. Ngoài ra, còn có một số nguyên nhân sau:

- Chính quyền địa phương, các ngành chưa phối hợp rà soát lại nhiệm vụ chi, chưa tập trung xác định tốt mục tiêu và đối tượng ưu tiên cho từng khoản chi trọng điểm, cần thiết mà vẫn còn áp dụng hình thức rải đều, bình quân theo dự toán bởi chưa thực sự tiết kiệm trong chi NSNN, nhất là trong lĩnh vực đầu tư xây dựng cơ bản.

- Mục đích của việc phân cấp quản lý NSNN là tạo thể chủ động và khuyến khích tính năng động, sáng tạo của từng địa phương. Nhưng trong quá trình thực hiện vẫn còn tồn tại tư tưởng ỷ lại, trông chờ vào cấp trên và cũng là thiếu trách nhiệm trong điều hành và thực hiện dự toán thu chi NSNN.

Doanh nghiệp ỷ lại vào chính sách gia hạn của Chính phủ, đã hết thời gian được gia hạn nhưng vẫn không thực hiện nghĩa vụ nộp ngân sách; lãi suất ngân hàng cao hơn tỷ lệ tiền phạt chậm nộp nên nhiều doanh nghiệp chấp nhận phạt chậm nộp, chây ì, cố tình không nộp ngân sách.

- Công tác cải cách thủ tục hành chính, hiện đại hóa thu ngân sách triển khai chưa được tích cực, gây mất thời gian và chi phí cho đối tượng nộp thuế; năng lực chuyên môn trong quản lý thu chi NSNN một bộ phận cán bộ còn

hạn chế, chưa đáp ứng được yêu cầu công việc.

- Công tác tuyên truyền, giải thích để các tổ chức, doanh nghiệp, người dân nâng cao ý thức, trách nhiệm và nghĩa vụ đối với nhà nước chưa được chú trọng, còn mang nặng tính hình thức, thiếu tính thuyết phục; dẫn đến nhiều đối tượng nộp thuế chưa thực hiện nghĩa vụ đúng theo luật định.

**** Phân tích những hậu quả và ảnh hưởng.***

Trước mắt là ảnh hưởng trực tiếp đến việc thực hiện các nhiệm vụ chính trị, nhiệm vụ phát triển kinh tế xã hội địa phương và không đảm bảo được an sinh xã hội trên địa bàn; do nguồn thu không đáp ứng được nhiệm vụ chi vì vậy một số nhiệm vụ không thể tổ chức thực hiện được hoặc kết quả không cao.

Quản lý điều hành thu – chi NSNN không đảm bảo an toàn, mất cân đối trong thu – chi NSNN làm ảnh hưởng xấu đến năng lực, uy tín của chính quyền địa phương, làm ảnh hưởng xấu đến các hoạt động quản lý, phát triển kinh tế xã hội trên địa bàn, làm mất lòng tin của nhân dân vào các cấp chính quyền.

3. Xử lý tình huống.

a. Xây dựng các phương án.

*** Phương án 1:** Thực hiện giảm chi ngân sách tương ứng với số giảm thu

- Ưu điểm:

Ưu điểm lớn nhất của phương án này là cân đối thu, chi ngân sách, đồng thời vẫn đảm bảo đúng theo quy định của Luật Ngân sách Nhà nước;.

- Nhược điểm:

Phương án này không tạo được thế chủ động trong cân đối và không khai thác triệt để các nguồn thu Ngân sách phát sinh trên địa bàn; không phát huy được hiệu quả và tinh thần trách nhiệm trong quá trình quản lý, điều hành dự toán thu, chi ngân sách các cấp chính quyền, ảnh hưởng rất xấu đến tình hình phát triển kinh tế, xã hội ở địa phương; nguy cơ tái tiếp diễn trong các năm ngân sách tiếp theo. Ngoài ra, phương án này không đảm bảo được nguồn lực để thực

hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội cũng như các cơ chế chính sách, ảnh hưởng đến đời sống nhân dân và gây mất niềm tin của nhân dân.

- Phương án 2: Đề nghị ngân sách cấp trên bổ sung có mục tiêu cho ngân sách thị trấn số kinh phí thùng thu: 79,6 triệu đồng để đảm bảo cân bằng trong thu, chi ngân sách năm 2015.

- Ưu điểm:

Đảm bảo cân đối thu, chi ngân sách; đáp ứng kịp thời các khoản chi ngân sách nhà nước theo dự toán được duyệt; đảm bảo được các nhiệm vụ chi về cơ sở hạ tầng, về giáo dục, y tế, môi trường, về an sinh xã hội,... góp phần hoàn thành các chỉ tiêu về phát triển kinh tế - xã hội địa phương.

- Nhược điểm:

Việc phân cấp quản lý thu, chi ngân sách theo luật NSNN không được tuân thủ, không tạo được thế chủ động trong cân đối và không khai thác triệt để các nguồn thu Ngân sách phát sinh trên địa bàn.

Không phát huy được hiệu quả và tinh thần trách nhiệm trong quá trình quản lý, điều hành dự toán thu, chi ngân sách Thành phố, ảnh hưởng rất xấu đến tình hình phát triển kinh tế, xã hội ở địa phương; nguy cơ tái tiếp diễn trong các năm ngân sách tiếp theo.

Tạo tư tưởng ỷ lại trông chờ vào cấp trên với cơ chế xin cho; trái ngược với chủ trương của Nhà nước đang từng bước tiến hành cải cách thủ tục hành chính, vận dụng đưa ra các giải pháp, biện pháp mới trong quản lý nhà nước nói chung và quản lý nhà nước về tài chính tiền tệ nói riêng vào thực tế.

Trong bối cảnh kinh tế chung toàn quốc, ngân sách cấp trên cũng gặp nhiều khó khăn, khả năng có nguồn để bổ sung có mục tiêu cho ngân sách cấp dưới là rất khó; khi ngân sách cấp trên không đảm bảo cân đối được thì thị trấn sẽ thụ động và không kịp xử lý.

- Phương án 3: Chủ động giải quyết vấn đề mất cân đối thu chi của mình

bằng việc tổ chức lại, chủ động thực hiện đầy đủ chức năng quản lý nhà nước về tài chính, NSNN; thực hiện ngay các biện pháp, giải pháp tăng nguồn thu, tăng cường công tác kiểm tra chống thất thu và gian lận thương mại.

Thường xuyên kiểm tra, kiểm soát trong quá trình thực hiện luật thuế, tập trung khai thác nguồn thu. Thực hiện các biện pháp quản lý thu nhằm thu đúng, thu đủ, thu kịp thời các khoản phải nộp vào NSNN chống thất thu, nợ đọng thuế. Xử lý nghiêm các trường hợp trốn thuế, nợ đọng thuế.

Tổ chức tuyên truyền thuyết phục để tổ chức, nhân dân nhận thức đầy đủ về bản chất kinh tế của thuế cũng như quyền hạn của Nhà nước; quyền và nghĩa vụ của các tổ chức, công dân trong vấn đề thuế.

Tổ chức thực hiện dứt điểm công tác quyết toán thuế và kiểm tra quyết toán năm 2014, xử lý các khoản tồn đọng năm trước chuyển sang theo quyết toán thuế thực hiện tốt các luật thuế nhất là thuế GTGT – thuế TNDN... đôn đốc các đối tượng nộp thuế nộp các khoản phải nộp vào NSNN.

- Ưu điểm:

- Đây là phương án tích cực, nếu thực hiện đúng và thường xuyên thì hiệu quả sẽ rất tốt.
- Dần dần tạo sự cân đối trong thu chi NSNN, tạo sự chủ động cho ngân sách thị trấn
- Phát huy có hiệu quả việc phân cấp quản lý thu, chi ngân sách theo đúng luật định.

Nhược điểm:

- Quá trình triển khai thực hiện phương án này khó đảm bảo được cân đối thu, chi ngân sách trong năm 2015 do ngay từ đầu năm đã tích cực khai thác các nguồn thu và niên độ ngân sách năm 2015 chỉ còn 3 tháng nữa là kết thúc. Thời gian triển khai là tương đối ngắn và gấp, các biện pháp khai thác triệt để nguồn thu và tăng số thu là khó thực hiện so với dự kiến ban đầu.

Theo tôi, phương án này sẽ không mang tính khả thi cao, do đó khó có thể được lựa chọn để giải quyết tình huống nêu trên vì nó mang tính nguyên lý mà việc vận dụng vào thực tế đòi hỏi phải có thời gian và phải triển khai một cách đồng bộ.

- Phương án 4: Kết hợp phương án 1 và 3

Về thu ngân sách: Tổ chức thực hiện dứt điểm công tác quyết toán thuế và kiểm tra quyết toán năm 2011, xử lý dứt điểm các khoản tồn đọng các năm trước chuyển sang. Tập trung khai thác hết nguồn thu, có biện pháp chủ động sáng tạo, tháo gỡ những khó khăn vướng mắc nhằm ổn định sản xuất, nắm chắc tình hình sản xuất kinh doanh dịch vụ trong lĩnh vực của từng đối tượng để tính đúng, tính đủ số phát sinh theo đúng luật định. Thực hiện các biện pháp quản lý thu thuế, thu không bỏ sót chống thất thu thuế, chống nợ đọng, trốn lậu thuế. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm nhằm tăng nhanh nguồn thu cho ngân sách.

Về chi ngân sách: Kiểm soát chặt chẽ các khoản chi; trước mắt căn cứ vào nguồn thu để chi cho các nhiệm vụ thực sự cần thiết; hạn chế thấp nhất chi phát sinh ngoài dự toán. Thực hiện cắt giảm những khoản chi chưa thật cần thiết như chi hội họp, đi công tác nước ngoài, ... đồng thời có những biện pháp thực hiện triệt để pháp lệnh thực hành tiết kiệm và chống lãng phí, hạn chế mua sắm, trang thiết bị đắt tiền trong cơ quan hành chính sự nghiệp; đảm bảo quản lý và điều hành NSNN có hiệu quả.

Dành các nguồn phát sinh đột xuất và các nguồn lực dự trữ của Thành phố theo quy định để bù đắp hụt thu như: số thưởng vượt thu năm 2011 từ ngân sách Trung ương cho ngân sách Thành phố; tiết kiệm sử dụng dự phòng ngân sách cấp Thành phố; sử dụng kết dư ngân sách năm 2011 chuyển sang năm 2012;... phần thiếu hụt còn lại được trích từ Quỹ Dự trữ Tài chính Thành phố bổ sung cân đối nhiệm vụ chi theo quy định của Luật Ngân sách Nhà nước.

Ưu điểm:

Đây là phương án thực sự phù hợp và tích cực đối với tình huống trên, nó là sự kết hợp hài hòa giữa tính lý thuyết và thực tiễn, khắc phục một cách cơ bản rủi ro có thể xảy ra đồng thời sẽ phát huy được hiệu lực trong thời gian ngắn, tạo

nền tảng vững chắc cho quá trình quản lý, điều hành tài chính ngân sách của niên độ sắp đến.

Đảm bảo đúng các quy định của pháp luật; đảm bảo giữ vững được cân đối thu chi ngân sách năm 2012, đảm bảo an sinh xã hội, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội địa phương.

Phát huy được tính chủ động, tích cực trong việc quản lý, điều hành thu, chi ngân sách và là đòn bẩy kích thích phát huy có hiệu quả việc phân cấp quản lý thu chi ngân sách theo luật NSNN.

Nhược điểm:

- Đây là phương án cân đối mang tính chất bền vững và tích cực. Do vậy, tôi tin rằng phương án này là phương án tối ưu và chưa có nhược điểm.

Qua phân tích các phương án giải quyết tình huống nêu trên, tôi nhận thấy phương án 4 là phương án khả thi vì phương án này kết hợp giữa nguyên lý và tính thực tiễn, đồng thời có cơ sở đảm bảo về nguồn thu, đảm bảo hoàn thành nhiệm vụ được giao năm 2012. Nó có nhiều ưu điểm và đáp ứng một cách cơ bản mục tiêu xử lý tình huống đã đề ra là: chủ động thực hiện các chủ trương, chính sách hiện hành về quản lý tài chính - ngân sách; khai thác triệt để nguồn thu trên địa bàn, đảm bảo nhiệm vụ chi, bảo vệ quyền lợi chính đáng của các cơ quan, đơn vị, tổ chức, tổ chức chính trị xã hội, cũng như quyền lợi và nghĩa vụ của công dân; tránh tư tưởng ỷ lại vào cấp trên, góp phần đưa quản lý thu chi ngân sách đi vào nề nếp. Đồng thời nó cũng khắc phục được toàn bộ nhược điểm của 3 phương án còn lại.

b. Tổ chức thực hiện phương án.

- Lựa chọn phương án giải quyết.

Trên cơ sở đánh giá, phân tích tình hình thực hiện dự toán thu, chi ngân sách Thành phố 9 tháng và ước thực hiện năm 2012, cùng với sự tham mưu của các ngành, UBND Thành phố khẩn trương ban hành kế hoạch giao các ngành, các cấp ngành có liên quan phối hợp triển khai ngay phương án trên, phân công, phân định rõ chức năng, nhiệm vụ, trách nhiệm của mỗi cơ quan.

Để thực hiện tốt phương án này đòi hỏi phải có kế hoạch, phương hướng, giải pháp cụ thể và phải có sự phối hợp đồng bộ giữa các ngành, các cấp dưới sự chỉ đạo sát sao của cấp ủy, chính quyền địa phương và phải được triển khai tiến hành ngay.

- Lập kế hoạch thực hiện phương án: Nêu các bước để giải quyết tình huống theo phương án đã chọn.

STT	Nội dung công việc	Thời gian thực hiện	Thời gian kết thúc	Tổ chức thực hiện
1	Ban hành kế hoạch điều hành ngân sách các tháng còn lại năm 2012	Tháng 10/2012	Năm 2012	- UBND Thành phố
2	Đẩy mạnh phối hợp với các lực lượng chức năng để kiểm soát chặt chẽ nguồn thu, chống thất thu thuế, thu hồi các khoản nợ đọng thuế, chống buôn lậu và gian lận thương mại.	Tháng 10, 11, 12/2012	Năm 2012	- UBND Thành phố chỉ đạo - Cục Thuế, Hải quan, Sở Tài chính cùng các ngành, các cấp liên quan thực hiện
3	Tiếp tục khẩn trương rà soát tháo gỡ các vướng mắc về thủ tục hành chính, nhất là thủ tục đấu thầu, thuế, giải phóng mặt bằng...để thúc đẩy đầu tư, đẩy nhanh phát triển sản xuất công nghiệp, xây dựng. Đảm bảo các nhiệm vụ chi thường xuyên, đảm bảo an sinh xã hội.	Đầu tháng 10/2012 và các tháng còn lại	Năm 2012	- UBND Thành phố chỉ đạo. - Sở Kế hoạch Đầu tư, Sở Tài nguyên Môi trường, Sở Tài chính, Cục Thuế, Hải quan và các đơn vị liên quan thực hiện.

	Nội dung công việc	Thời gian thực hiện	Thời gian kết thúc	Tổ chức liên quan, thực hiện
4	Tăng cường công tác quản lý giá trên địa bàn, không để xảy ra mất cân đối cung - cầu hàng hoá, dịch vụ; tạo môi trường thuận lợi, bình đẳng trong kinh doanh.	Tháng 10,11, 12/2012	Năm 2012	- Sở Công thương, Sở Tài chính phối hợp với chính quyền địa phương và các đơn vị liên quan thực hiện
5	Tiếp tục chỉ đạo đẩy nhanh tiến độ thực hiện các dự án đầu tư và hoàn thiện các thủ tục, hồ sơ cần thiết để nâng cao tỷ lệ giải ngân vốn đầu tư; đồng thời, triệt để thực hiện tiết kiệm chi; cắt giảm các nhiệm vụ chi chưa cần thiết như: hội họp, khánh tiết, khảo sát trong và ngoài nước,... để tập trung nguồn đảm bảo chi cho các nhiệm vụ phát sinh đột xuất, cấp bách.	Đầu tháng 10/2012 và các tháng còn lại	Năm 2012	- UBND Thành phố chỉ đạo - Sở Tài chính, Sở Kế hoạch và Đầu tư cùng các ngành các cấp thực hiện
6	Quyết định phương án sử dụng nguồn thưởng vượt thu, nguồn cải cách tiền lương, kết dư ngân sách năm 2011 để bù hụt thu.	Tháng 10/2012	Tháng 10/2012	- Sở Tài chính phối hợp với các đơn vị liên quan báo cáo trình UBND Thành phố quyết định

7	Quyết định phương án sử dụng nguồn dự phòng ngân sách và Quỹ Dự trữ tài chính Thành phố để bù hụt thu.	Tháng 12/2012	Năm 2012	- Sở Tài chính phối hợp với các đơn vị liên quan báo cáo trình UBND Thành phố quyết định
---	---	------------------	----------	--

- Kết quả xử lý tình huống.

IV. Nhận xét đánh giá, đề xuất, kiến nghị.

1. Nhận xét đánh giá.

2. Đề xuất kiến nghị.

- Đối với Đảng và nhà nước quan tâm hơn nữa đối với chính sách hỗ trợ, thúc đẩy phát triển sản xuất, kinh doanh, xuất khẩu và đầu tư, nuôi dưỡng nguồn thu ngân sách. Đẩy mạnh cải cách mạnh mẽ về thủ tục hành chính trong lĩnh vực thu theo quy định.

- Đối với địa phương, đơn vị: Đẩy mạnh các giải pháp khai thác, quản lý, chống thất thu ngân sách. có các giải pháp quản lý, chống thất thu ngân sách. Tiếp tục tăng cường thực hiện tiết kiệm, chống lãng phí, tham nhũng; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý nghiêm các vi phạm.

PHẦN: KẾT LUẬN

Đảm bảo và giữ vững cân đối thu, chi NSNN là mục tiêu hàng đầu trong quản lý tài chính – ngân sách; góp phần đảm bảo kinh phí thực hiện các nhiệm vụ quản lý của nhà nước, góp phần xây dựng và phát triển xã hội, đảm bảo cuộc sống người dân được nâng cao, đồng thời, phát huy vai trò của các cấp ngân sách, tăng cường tính chủ động, linh hoạt trong công tác quản lý.

Định hướng chiến lược lâu dài phải xây dựng ngân sách cân bằng, tích cực. Song từng giai đoạn, từng điều kiện cụ thể, do nguồn thu hạn chế, một số nhiệm vụ chi cần thiết, cấp bách phát sinh trong quá trình quản lý và điều hành. Vấn đề quan trọng đặt ra là phải đảm bảo được cân đối thu chi trong quản lý Ngân sách. Trong mối quan hệ tương quan với GDP và các tiêu chí khác của nền kinh tế để tránh lạm phát đặc biệt phải xử lý tốt nguồn bù đắp bội chi NSNN. Muốn làm tốt được điều này, trước hết phải có những kế hoạch, phương hướng và giải pháp tối ưu nhất trong quá trình quản lý và điều hành NSNN.

Từ việc đưa ra tình huống cụ thể của thị trấn Yên Thế năm 2015, hy vọng sẽ là bài học kinh nghiệm để có biện pháp quản lý tốt hơn trong việc cân đối thu chi NSNN trong các năm tiếp theo.